

Psychologia, która pomaga dobrze żyć. Mówi ks. prof. dr hab. Romuald Jaworski

M I E S I Ę C Z N I K EGZORCYSTA

nr 4 (56) kwiecień 2017   cena 12 zł (w tym 8% VAT)

www.miesiecznikegzorcysta.pl

PISMO LUDZI WOLNYCH

CIEMNE STRONY PSYCHOTERAPII

- Bob Dylan – podejrzany prorok czy nawrócony muzyk?
- Czy psychoterapia doprowadziła do rozpadu małżeństwa?
- XII-wieczne objawienie w Cova da Iria
- „Dobry sługa, zły pan” – pieniądze w małżeństwie
- Psychoterapia – kiedy pomaga, a kiedy szkodzi?
- Pseudopsychologia źródłem nowych form zniewolenia
- „Nowa duchowość”

NR INDEKSU 286095

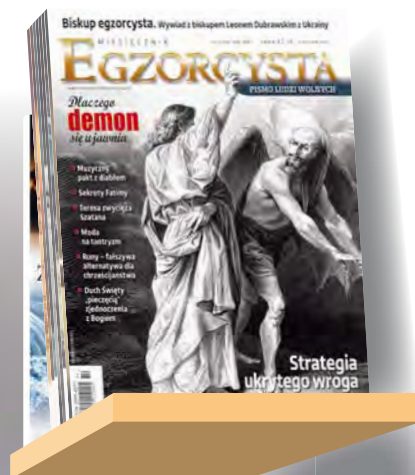
2 numery i książka gratis!

w prenumeracie rocznej

MIESIĘCZNIK
EGZORCYSTA
PISMO LUDZI WOLNYCH

Rodzaje i ceny prenumeraty: prenumerata krajowa: 3 miesiące – 34 zł; 6 miesięcy – 65 zł; **12 miesięcy – 120 zł**; prenumerata zagraniczna: 3 miesiące – 80 zł; 6 miesięcy – 155 zł; 12 miesięcy – 305 zł (albo równowartość w EUR lub USD wg kursu NBP z dnia wpłaty). Wybierz rodzaj prenumeraty, miesiąc rozpoczęcia, podaj adres osoby, dla której ją zamawiasz, wpłać pieniądze na konto. Wysyłka również listem poleconym i priorytetem.

KONTO ŻŁOTÓWKOWE: 14 2490 0005 0000 4530 1381 6704
KONTO EURO: PL 98 2490 0005 0000 4600 3447 8767
KONTO DOLAROWE: PL 14 2490 0005 0000 4600 3958 4419

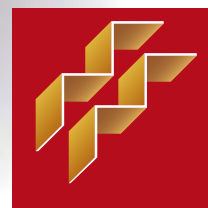
Przy przelewach z zagranicy należy podać kod SWIFT banku: **ALBPPLPW**

INFORMACJE I ZAMÓWIENIA:

TEL. +48 (22) 266 80 20

WWW.MONUMEN.PL

PRENUMERATA@MIESIECZNIKEGZORCYSTA.PL

Współpraca

Międzynarodowe Stowarzyszenie
Egzorcystów

Wydawca:

MONUMEN Spółka z o.o.

Prezes Zarządu: Mariusz Blochowski

Adres Redakcji: ul. Tęczowa 2
05-075 Warszawa-Wesoła

Tel: 48 22 266 80 20

e-mail:

redakcja@miesiecznikiegzorcysta.pl
www.miesiecznikiegzorcysta.pl

Redaktor Naczelny: Artur Winiarczyk

Redakcja: Paweł Sokołowski

Korekta: Marta Rozwadowska,

Justyna Sałata

Skład: Piotr Karczewski

NIHIL OBSTAT

Kuria Metropolitalna w Częstochowie
Częstochowa, 20 marca 2017 r.
(427/6.71/2017)

Promocja i Reklama:

promocja@miesiecznikiegzorcysta.pl

**Kolportaż, Sprzedaż Wysyłkowa
i Numery Archiwalne:**

dystybucja@miesiecznikiegzorcysta.pl

Prenumerata

Krajowa i Zagraniczna:

prenumerata@miesiecznikiegzorcysta.pl

Fotomontaż na okładce:

© Piotr Karczewski

urbandevill, DragonImages/thinkstockphotos.com
jurajko/pixabay.com

Druk: Elanders Polska Sp. z o.o.

Redakcja nie zwraca materiałów
niezamówionych i zastrzega sobie prawo
redagowania nadesłanych tekstów
oraz zmiany tytułów.

Zdjęcia nieopisane pochodzą
z archiwum redakcji.

Wydawca nie odpowiada
za treść zamieszczonych reklam.

Redakcja prosi Autorów
o nieprzysyłanie materiałów
już publikowanych
lub wysłanych do innych czasopism.

Wszelkie materiały objęte są prawem
autorskim. Przedruk materiałów
w jakiegokolwiek formie
bez wcześniejszej zgody Wydawcy
jest zabroniony.

Sprzedaż aktualnych i archiwalnych
wydań magazynu po cenie innej
niż wydrukowana na okładce
bez pisemnej zgody Wydawcy
jest zabroniona.

Jedność psychiczno-duchowa

Redakcja „Miesięcznika Egzorcysta” od początku swego istnienia stale otrzymuje od Czytelników liczne sygnały o praktykach terapeutycznych wątpliwego rodzaju, które polegają na mieszanii elementów psychologii z ezoteryzmem bądź okultyzmem. Zakładają np. istnienie energii mających wpływ na życie człowieka, energii, które często zachowują się logicznie i celowo, choć nie przypisuje im się bytowości osobowej. Przez taką działalność zdarza się, że pacjenci wprowadzani są w stany zależności psychicznej od prowadzących terapię lub nawet w stan zniewolenia duchowego i demonicznego. Dodatkowo za oczywistość i pewnik podaje się teorie, które ledwo mają status hipotezy (nie są udowodnione naukowo). Taka mieszanka nauki (psychologii), pseudonauki, religii (zwłaszcza wschodnich) czy ideologii podawana jest w praktyce jako skuteczna i naukowo poparta terapia. Dlatego budzi to słuszny sprzeciw wielu uczciwych uczonych czy terapeutów, którym zależy na prawdzie.

W swych listach Czytelnicy ostrzegają przed ideologiczną uzurpacją tych psychologów, przekraczających swoje kompetencje zawodowe, którzy wiarę traktują jako czynnik hamujący rozwój osobowości, a nawet szkodliwy dla zdrowia psychicznego. Trzeba mieć świadomość odmiennych podejść konkretnych terapeutów,

którzy różnią się przygotowaniem fachowym, osobowością, a także upodobaniami co do kierunków psychologii. Oznacza to, że chrześcijanin potrzebujący pomocy terapeutycznej powinien szukać takiego fachowca, który przynajmniej jest otwarty na istnienie sfery ducha. Najlepiej, jeśli znajdzie kogoś, kto będzie miał dobrą orientację także w dziedzinie spraw duchowych, potrafiąc odróżnić melancholię czy depresję od lenistwa czy acedii; smutek jako stan psychiczny od smutku jako wady moralnej.

Pisały do nas także siostry zakonne, które wyraźnie akcentowały potrzebę kontaktu z kierownikiem duchowym na etapie terapii psychologicznej, gdyż kierownik duchowy uwzględnia w rozwoju i procesie uzdrowienia wewnętrznego dziedzicę ducha: problem grzechu, wiary, modlitwy, powołania, rozeznawania natchnień Ducha Świętego. Jest to kwestia bardzo delikatna. Większość znawców problemu dostrzega konieczność działania komplementarnego pomiędzy terapeutami i kierownikami duchowymi, ale na razie dzieje się to sporadycznie.

Sfera życia psychiczno-duchowego jest obszarem „wpływów”, a duch ludzki nie znosi pustki, dlatego istotne jest to, kto zajmie tę przestrzeń w człowieku i jakimi treściami wypełni.

Artur Winiarczyk
Redaktor Naczelny

RADA PROGRAMOWA

Przewodniczący
Ks. Andrzej Grefkowicz
koordynator
egzorcystów
w Polsce

Grzegorz Górny
reporter, publicysta,
reżyser,
producent filmowy
i telewizyjny

Ks. Jan Reczek
kapłan archidiecezji
krakowskiej
posługujący
modlitwą
o uzdrowienie

Ks. dr Eugeniusz Derdziuk
egzorcysta
diecezji
zamojsko-
lubaczowskiej

CIEMNE STRONY PSYCHOTERAPII

TO DZIEJE SIĘ NA NASZYCH OCZACH

Człowiek niepodzielny 6
Agata Rusak

Bob Dylan – podejrzany 8
prorok czy nawrócony muzyk?
Grzegorz Kasjaniuk

Czy terapia doprowadziła 12
do rozpadu mojego małżeństwa?
Świadek Agnieszki

Człowiek realizuje się, 14
kiedy pełni wolę Bożą
Wywiad z ks. Francesco Bamonte ICMS,
przewodniczącym A.I.E.

Dziwna zmiana 24
Świadek Kuby

Z PERSPEKTYWY NIEBA

Fatima przed Fatimą 26
XII-wieczne objawienie
w Cova da Iria
Dr Wincenty Łaszewski

Święty Magnus 30
Erlendsson, hrabia Orkadów
Jerzy Adam Świdziński

WOJNA ŚWIATÓW

**Psychologia, która
pomaga dobrze żyć – Wywiad
z ks. prof. Romualdem Jaworskim**

32

**„Dobry sługa, zły pan” –
pieniądze w małżeństwie
Elżbieta Wrotek**

38

**Oprócz psychologii
jest też pseudopsychologia
Wywiad z dr. Tomaszem Witkowskim**

44

WIARA I ROZUM

**W twoje ręce Panie...
Juliusz Gałkowski**

56

**Pseudopsychologia
źródłem nowych form
zniewolenia
Ks. dr hab. Aleksander Posacki SJ**

58

**Psychoterapia –
kiedy pomaga, a kiedy
szkodzi?
Bogna Białecka**

62

W NUMERZE TAKŻE

Przegląd mediów
Dr Paweł Sokołowski

42

ABC duchowości.
„Nowa duchowość”
Ks. prof. dr hab.
Marek Chmielewski

52

Nowe książki
Omówienie rocznika
„Duchowość w Polsce”

65

CZŁOWIEK tekst ■■ Agata Rusak NIEPODZIELNY

Dlaczego w psychoterapii
potrzebne jest całościowe
spojrzenie na człowieka?
Dlaczego czasem
potrzebujemy pomocy
i Boga, i człowieka,
i sakramentów,
i psychoterapii, a niekiedy
również lekarza psychiatry?

Od najmłodszych lat przygotowujemy się do walki o przetrwanie. Pojawiają się kolejne zadania i poprzeczki do przeskoczenia. Rozwój stał się dziś równoznaczny z nastawieniem na rozwiązywanie zadań, dążeniem do kolejnych celów, zdobywaniem nowych umiejętności, które mają być przydatne w życiu zawodowym. Trudno się dziwić, że w obliczu takiej presji z roku na rok przybywa załamań psychicznych, depresji, niemożności radzenia sobie z agresją. Pojawiają się trudności w relacjach międzyludzkich, problemem staje się realizacja zdrowej hierarchii wartości.

Człowiek i warstwy

Natura człowieka jest dość wrażliwa. Potrzebujemy znać sens życia, a nie tylko pewien ciąg budowanych celów. Sens to dużo więcej niż cel. Jego odczuwalny brak skutkuje różnego rodzaju objawami psychologicznymi – aż do poczucia utraty sensu własnego życia, prób samobójczych. Wszystko to powoduje, że psychoterapia jako forma pomocy staje się coraz popularniejszym sposobem na ratunek własnej psychiki. Często dopiero w rozmowie z terapeutą człowiek po raz pierwszy musi odpowiedzieć sobie na najważniejsze pytania swojego życia: dlaczego? po co?

W czasie psychoterapii człowiek rozpoznaje, jak wiele decyzji w swoim życiu podjął impulsywnie, bezrefleksyjnie. Podczas tych spotkań uczy się, jak dbać o szacunek do siebie i do innych oraz jak przestać ranić siebie i innych. Odbudowuje człowieczeństwo.

To humanistyczne podejście, składające się z dużo mniej deterministyczne niż inne formy terapii (choćby psychoanalityczne), nie może być jednak kresem. Doprowadziłoby do poczucia złudnej samowystarczalności. Człowiek ma warstwy, co wskazuje na konieczność zintegrowanej pomocy w problemach psychologicznych.

Nasze ciała są jednocześnie przestrzeniami, w której funkcjonujemy z naszą mniej uchwytną sferą, czyli psychicznością. W ciele i poprzez ciało wyraża się coś, co ciałem nie jest – świadomość, pamięć, emocjonalność, potrzeby, pragnienia, ale też lęki, uzależnienia. Żyjąc w ciele, pozostajemy duchowi, tęskniący za pełnią, szukający dobra, intuicyjnie rozpoznający transcendencję. Od początku jeden i ten sam człowiek jest bytem psycho-fizyczno-duchowym.

■■■

Tęsknoty człowieka za byciem kochanym i zbawionym nie zaspokoї żaden terapeuta ani psychiatra.

Dwie podstawowe tęsknoty

Życie duchowe, podobnie jak naturalne, podlega pewnej dynamice. Obecny jest w nim czas pewności, ale też okres zwątpień, buntu, nowych pytań. Podobnie jak w schorzeniach psychosomatycznych, także w życiu duchowym można zauważyć, że człowiek doświadcza go całym sobą. Na kryzys duchowy reaguje bowiem również ciało, emocjonalność, sfera myślenia, motywacje, umiejętność podejmowania decyzji.

To wszystko prowadzi do wniosku o specyfice pomocy w różnego rodzaju życiowych „zakrętach”. Skoro psychoterapia to nie tylko leczenie zaburzeń, ale też sposób na głębsze poznanie siebie, na swoisty „remanent” życia, który ma skutkować większą wewnętrzną wolnością i odpowiedzialnością, to czy ona sama nie wystarczy? Otóż właśnie nie, bo granice ludzkich możliwości wskazują na konieczność odniesienia się do Boga, który jest spełnieniem tęsknoty człowieka za byciem kochanym i zbawionym. Tych dwóch tęsknot nie zaspokoї żaden terapeuta czy psychiatra. Mądry psychoterapeuta uczciwie pokaże kraniec swoich kompetencji i zachęci do poszukiwań duchowych. Nie jest jednak tak, że duchowość rozpoczyna się tam, gdzie kończy się możliwość pomocy psychologicznej, podobnie jak nie jest tak, że w chorobie sięgamy po modlitwę dopiero wtedy, gdy medycyna nie ma już lekarstwa. W każdej sytuacji potrzebna jest równoległa ścieżka ratunkowa. Lekarz będzie leczył ciało, psychoterapeuta będzie pracował nad świa-

domością, emocjonalnością, a kapłan ma pomagać w odnajdywaniu godności człowieka jako dziecka Bożego. Tylko w takim całościowym modelu pomocy możliwe jest przejście przez najtrudniejsze doświadczenia, skutkujące wieloletnimi urazami, lękami, złamanym poczuciem wartości.

Człowiek zostaje uratowany przez Boga, a nie przez psychoterapię, choć oparta na szczerości i akceptacji rozmowa z zaufanym terapeutą jest ogromną pomocą w uzdrowieniu.

Równoległe ścieżki pomocy

Dzięki terapii łatwiej zobaczyć mechanizmy, które się powtarzają i często trzymają nas, albo rządzące nami emocje na uwięzi. Ale wewnętrzną wolność odzyskujemy dopiero, gdy ludzką słabość możemy oddać Bogu, choćby w sakramencie pojednania. Jest to szczególnie ważne, gdy człowiek od lat popełnia te same błędy, np. wchodzi w analogicznie raniące relacje, ciągle nie może poradzić sobie z dziećmi inaczej niż tylko krzykiem, z napięciami stale radzi sobie poprzez kompulsje seksualne czy alkohol. Uznanie własnej słabości oraz odwołanie się do Boga jest drogą uwalniającą i podnoszącą. Uznanie, że nie mam dalej siły, by samotnie zmagać się z problemem, i że potrzebuję pomocy Boga i drugiego człowieka, jest najlepszym momentem do odbicia się od dna.

Duchowość nie rozpoczyna się tam, gdzie kończy się możliwość pomocy psychologicznej.

Warto korzystać z różnego rodzaju wartościowych szkoleń i kursów psychologicznych, ale, po pierwsze, trzeba umiejętnie je wybierać, dobierać według własnej hierarchii wartości (nie powinny podważać naszej duchowości czy porządku moralnego). Po drugie, dobrze jest korzystać jednocześnie z wartościowych katechez czy sesji rekolekcyjnych.

Nie można popadać w żadną skrajność. Żle jest ubóstwić psychoterapię, bo terapeuta nie zastąpi przyjaciela, matki, spowiednika ani Boga. Fałszywe jest także demonizowanie pomocy psychologicznej. Łaska buduje na naturze, trzeba więc robić, co tylko umiemy, lecząc naturę, a jednocześnie cały czas pokornie oddawać siebie wszechmogącemu Bogu. Każdy z nas wezwany jest do pracy nad sobą w sposób zintegrowany – do dbania o ciało, do rozwoju emocjonalnego, intelektualnego, kulturalnego, w relacjach z ludźmi i wreszcie do intymnej przygody z Bogiem. ■ ■

Agata Rusak

psycholog, psychoterapeuta, supervisor, prowadzi warsztaty i terapię dla osób świeckich, duchownych i konsekrowanych